

سوالات درس ششم (خدا در فلسفه - قسمت دوم)

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱- اعتقاد به خدا، به عنوان هستی که جهان را بر اساس آفریده، در فرهنگ ماسابقه دیرینه دارد. خالق-حکمت و عدل
- ۲- در گزارش های تاریخی و داستان های از ایران قبل از باستان، یعنی پیش از حکومت مادها و هخامنشیان، نشاگر باور و اعتقاد به چنین خدا (خالق جهان هستی بر اساس حکمت و عدل) در آن دوره است. اسطوره ای
- ۳- سهروردی، فیلسوف بزرگ دوره اسلامی معتقد است که حکیمانی در ایران می زیسته اند که علاوه بر حکمت، با نیز آشنا بوده و خداوند را هستی می دانستند. عرفان - نور
- ۴- سهروردی معتقد است، حکیمان ایران قبل از باستان، خداوند را نور هستی می دانستند که با خود، پدیده ها را خلق می کند و ظاهر می سازد. آنان خداوند را نیز می نامیدند. پرتو و اشراق - نور الانوار
- ۵- بحث فیلسوف، خواه مسلمان، خواه مسیحی و یا پیرو هر مصلکی دیگر درباره خدا، تا وقتی فلسفی است که از روش فلسفه یعنی استفاده کند و نتایج تفکر خود را به صورت عرضه نماید. استدلال عقلی - استدلالی
- ۶- دکارت و کانت، باینکه مسیحی بودند ولی پون با روش به اثبات خداوند پرداخته اند، بحث آنها یک بحث به شمار می آید. فلسفی - فلسفی
- ۷- فیلسوفان مسلمان نیز از همین روش (روش فلسفی در اثبات خدا) پیروی کرده و در کتب فلسفی خود با استدلال درباره خداوند بحث کرده و به اثبات وجود پرداخته اند. عقلی - خدا
- ۸- فیلسوف کسی است که بر اساس قواعد و نظرات خود رایبان کند و با قواعد فلسفی از عقیده خود دفاع نماید. فلسفی - استدلال عقلی
- ۹- فیلسوفان مسلمان نظرشان بر این است که اثبات وجود خدا از طریق امکان پذیر است. استدلال عقلی
- ۱۰- فارابی، علاوه بر قبول برهان ارسطو، برهانی بر وجود خدا ارائه می کند که مبتنی بر محال بودن علت هاست. تسلسل نامتناهی
- ۱۱- فارابی، علاوه بر قبول برهانی های برهانی بر وجود خدا ارائه می کند که مبتنی بر محال بودن تسلسل علت هاست. ارسطو - نامتناهی
- ۱۲- فارابی می گوید اگر سلسله علت ها بخواهد تابی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد، بدین معناست که و در کار نباشد. آغاز و ابتدایی
- ۱۳- اگر تعداد علت ها بخواهد باشد، به معنی آن است که باید موجود باشد تا نوبت به معلول پیش روی ما برسد چیزی امکان پذیر نیست. بی نهایت - بی نهایت
- ۱۴- اگر تعداد علت ها بخواهد بی نهایت باشد، به معنی آن است که بی نهایت پدیده موجود باشد، تا نوبت به پیش روی ما برسد و چنین چیزی نیست. معلول - امکان پذیر
- ۱۵- همان طور که سلسله آجرهای متکی به هم باید به ستونی ختم شوند که نگهدارنده همه آجرهای دیگر باشد، سلسله موجودات نیز نیلزمند موجودی است که خودش نباشد و بر خود تکیه نماید. معلول - معلول
- ۱۶- (در استدلال فارابی) در جهان پیرامون ما اشیا یی هستند که از خودشان نیست و چیزهای دیگرند. وجودشان - معلول
- ۱۷- هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، علتی بر خود دارد که به او می دهد. مقدم - وجود
- ۱۸- اگر سلسله علت ها بخواهد تا بی نهایت پیش رود، یعنی منتهی به علتی نشود که معلول دیگری نباشد، «.....» پیش می آید و چنین چیزی هم محال است. تسلسل علل نامتناهی
- ۱۹- ابن سینا با اینکه برهان فارابی را درست و کامل می داند اما می کوشد با استفاده از دو مفهوم و برهان کامل تری ارائه کند. وجوب - امکان
- ۲۰- ابن سینا می گوید: وقتی به موجودات جهان نگاه می کنیم، می بینیم که این موجودات در خود نسبت به (بودن و نبودن) مساوی اند؛ هم می توانند باشند و هم می توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتا ممکن الوجودند. ذات - وجود و عدم

- ۲۱- ابن سینا می گوید: وقتی به موجودات جهان نگاه می کنیم، می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود وعدم (بودن و نبودن) مساوی اند؛ هم می توانند باشند و هم می توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتاً..... ممکن الوجودند
- ۲۲- ممکن الوجودی های، برای اینکه از تساوی میان وجود وعدم درآیند و وجود برای آنها..... گردد و موجود شوند، نیازمند علتی هستند که خودش ممکن الوجود نباشد. بالذات- ضروری
- ۲۳- ممکن الوجودی ها بالذات برای اینکه از تساوی میان وجود وعدم درآیند و وجود برای آنها ضروری گردد و موجود شوند، نیازمند علتی هستند که خودش ممکن الوجود نباشد بلکهباشد. واجب الوجود بالذات
- ۲۴- واجب الوجود بالذات یعنی، موجودی که وجود.....اوست و از او.....نمی شود. ذاتی- جدا
- ۲۵- (ابن سینا می گوید) اشیای جهان «.....» هستند واجب الوجود بالغیر
- ۲۶- ابن سینا می گوید: اشیای جهان، چون ذاتاً ممکن الوجودند، برای موجود شدن به واجب الوجود بالذات نیاز دارند. این واجب الوجود آنها را از حالت خارج می کند، و وجود را برای آنها ضروری ومی سازد. امکانی - واجب
- ۲۷- واجب الوجود بالذات، همان ذاتی است که وجود برایش.....دارد و این ضرورت، از ناحیه خودآن ذات است نه از ناحیه یک ضرورت- بیرونی
- ۲۸- ابن سینا نتیجه می گیرد که واجب الوجود دو قسم است واجب الوجود.....، واجب الوجود..... بالذات- بالغیر
- ۲۹- (پیام اصلی ابن سینا و پیروان او) جهان بر حسب ذات خود ممکن الوجود اما از این جهت که اکنون موجودند، واجب الوجود.....یعنی از واجب الوجود.....نشئت گرفته اند. بالغیرند- بالذات
- ۳۰- فلاسفه بعد از ابن سینا، بیان وی در اثبات واجب الوجود را برهانی بسیار قوی یافتند و آن را «.....» نامیده اند. برهان وجوب و امکان
- ۳۱- توماس آکوئیناس که در بحث مغایرت.....و.....از ابن سینا تبعیت کرده بود، این برهان (وجوب و امکان) را نیز در اروپا گسترش داد و مورد قبول بسیاری قرار گرفت. وجود - ماهیت
- ۳۲- توماس آکوئیناس که در بحث مغایرت و ماهیت ازتبعیت کرده بود، برهان وجوب و امکان را نیز در اروپا گسترش داد. ابن سینا
- ۳۳- در جهان اسلام نیز فلاسفه ای مانند بهمنیار، خواجه نصیر الدین طوسی،.....و.....از ابن برهان (وجوب و امکان) استفاده کرده و به تبیین و توضیح آن پرداخته اند. میرداماد- شیخ بهایی
- ۳۴- ملاصدرا ی شیرازی، مشهور به.....در عهد صفویه می زیست. صدر المتالهین
- ۳۵- ملاصدرا ی شیرازی، بر اساس مبانی فلسفی خود استدلال ابن سینا را ارتقا بخشید که همه موجودات و واقعیات جهان، عین.....و.....هستند. وابستگی - نیاز
- ۳۶- ملاصدرا ی شیرازی توضیح داد که همه موجودات و واقعیات جهان، عین وابستگی و نیاز هستند و «.....» و «.....» سراسر وجود آنها را فرا گرفته است. وابستگی- نیاز به غیر
- ۳۷- وی (ملاصدرا ی شیرازی) وابسته بودن و نیازمندی را «.....» نامید. امکان فقری
- ۳۸- (طبق دیدگاه ملاصدرا) به موجبات پیرامونمان که نگاه میکنیم، می بینیم که وجودشان عین.....و.....به دیگری است. وابستگی- نیاز
- ۳۹- موجودات وابسته و نیازمند باید به موجودی متصل باشند که آن موجود در.....خود، نیازی بهنداشته باشد. ذات- غیر
- ۴۰- موجودات این جهان وابسته به وجودیو.....هستند. بی نیاز- غیر وابسته
- ۴۱- از نظر ملاصدرا وجود دو گونه است: وجودوجودهای بی نیاز و غیر وابسته- نیازمند و وابسته
- ۴۲- طبق نظریه «امکان فقری» یا «.....»، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ استقلالی ندارد. فقر وجودی
- ۴۳- طبق نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی»، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق بهاست و از خود هیچ..... ندارد. ذات الهی - استقلالی
- ۴۴-

- ۴۵- فلاسفه مسلمان، در کنار اثبات وجود خدا و اعتقاد به او، به تأثیر این اعتقاد در زندگی انسان و نقش آن در..... به حیات نیز پرداخته اند. معنابخشی
- ۴۶- فلاسفه مسلمان، اعتقاد به وجود خدا و تأثیر آن در حیات معنوی و اجتماعی انسانی را شبیه به پذیرش وجود..... و نقش آن در..... حیات بشر می دانند. آب- جسمانی
- ۴۷- (فلاسفه مسلمان می گویند) ابتدا باید وجود خدا را طریق عقل و..... پذیرفت و سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی معنادار و متعالی را سامان داد. تفکر- اندیشه
- ۴۸- (فلاسفه مسلمان می گویند) ابتدا باید وجود خدا را طریق عقل و تفکر و اندیشه پذیرفت و سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی..... و..... را سامان داد. معنادار- متعالی
- ۴۹- وقتی اعتقاد به خدا می تواند به زندگی معنا دهد و انسان را وارد..... از زندگی کند که واقعا او را از یک را معقول و درست درک کرده و پذیرفته باشد. مرتبه ای برتر
- ۵۰- اعتقاد به خدا، می تواند به زندگی..... دهد و انسان را وارد مرتبه ای..... از زندگی کند. معنا- برتر
- ۵۱- از نظر فیلسوف الهی، پذیرش وجود خداوند با صفاتی که دارد، این امکان را به انسان می دهد که بتواند..... یک زندگی..... را به دست آورد. معیارهای- معنادار
- ۵۲- از نظر فیلسوف الهی، با پذیرش وجود خداوند، می توان برای گرایش..... انسان به خیر و زیبایی مابزایی..... قائل شد. فطری- واقعی
- ۵۳- ابن سینا می گوید: هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجود خود، همیشه مشتاق..... و..... است. کمالات- خیرات
- ۵۴- ابن سینا می گوید: همین اشیا ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است،..... می نامیم. عشق
- ۵۵- ابن سینا می گوید: همین اشیا..... و ذوق را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم. ذاتی - فطری
- ۵۶- ابن سینا در رساله ای که درباره عشق نوشته است، می گوید: هر یک از..... به واسطه حقیقت وجودش، همیشه..... کمالات و خیرات است بر حسب فطرت خود از بدی ها گریزان ممکنات- مشتاق
- ۵۷- بیان ابن سینا (در مورد عشق) نشان می دهد که عشق و محبت به خیر و زیبایی اختصاص به انسان ندارد و هر موجودی در این جهان بهره مند از جاذبه عشق الهی است و چنین عشقی را که در..... و..... جهان هستی به امانت نهاده است. کنه- ذات
- ۵۸- بیان ابن سینا (در مورد عشق) نشان می دهد که عشق و محبت به خیر و زیبایی اختصاص به انسان ندارد و هر موجودی در این جهان بهره مند از جاذبه عشق الهی است و چنین عشقی را که در کنه و ذات..... به امانت نهاده است. جهان هستی

درستی یا نادرستی عبارات های زیر را مشخص کنید

- ۵۹- اعتقاد به خدا، به عنوان خالق هستی که جهان را بر اساس حکمت و عدل آفریده در فرهنگ ما سابقه ی نداشته است. غ
- ۶۰- گزارش های تاریخی و داستان های اسطوره ای از ایران قبل از باستان، نشنگر باور و اعتقاد به خدا در آن دوره نبوده است. غ
- ۶۱- سهروردی، معتقد است که حکیمانی در ایران قبل از باستان می زیسته اند که علاوه بر حکمت، با عرفان نیز آشنا بوده و خداوند را نور هستی می دانستند. ص
- ۶۲- سهروردی معتقد است که حکیمان ایران باستان خداوند را نور الانوار می نامیدند. ص
- ۶۳- بحث فیلسوف ف تا وقتی فلسفی است که از روش فلسفه، یعنی استدلال عقلی استفاده کند و نتایج تفکر خود را به صورت استدلالی عرضه نماید. ص
- ۶۴- دکارت و کانت با اینکه مسیحی بودند ولی چون با روش فلسفی به اثبات خداوند نپرداخته اند، بحث آنها یک بحث فلسفی به شمار نمی آید. غ
- ۶۵- فیلسوفان مسلمان در کتب فلسفی خود با استدلال عقلی درباره خداوند بحث کرده و به اثبات وجود خدا پرداخته اند. ص
- ۶۶- فیلسوف کسی است که بر اساس قواعد فلسفی و استدلال عقلی نظرات خود را بیان کند و با قواعد فلسفی از عقیده خود دفاع کند. ص
- ۶۷- برخی از فلاسفه اروپایی عقل و استدلال عقلی را برای اثبات وجود خدا امکان پذیر نمی دانند و راه دیگری برای اعتقاد به خدا پیموده اند. ص
- ۶۸- فیلسوفان مسلمان، نظرشان بر این است که اثبات وجود خدا از طریق استدلال های عقلی امکان پذیر نیست. غ

- ۶۹- فارابی ، علاوه بر برد برهان های ارسطو، برهانی بر وجود خدا اراده می کند که مبتنی بر محال نبودن تسلسل نامتناهی علت هاست. غ
- ۷۰- فارابی می گوید اگر پدیده ای که الان موجود است معلول علتی باشد و آن هم معلول علت دیگری باشد و سلسله این علت و معلول ، خواهد تابی نهایت پیش رود، چنین تسلسلی محال است و در خارج تحقق نمی یابد. ص
- ۷۱- فارابی می گوید: اگر سلسله علت ها بخواند تابی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد، بدین معناست که آغاز و ابتدایی در کار نباشد. ص
- ۷۲- اگر تعداد معلول بخواند بی نهایت باشد، به معنی آن است که باید بی نهایت پدیده موجود باشد تا نوبت به علت پیش روی ما برسد و چنین چیزی امکان پذیر نیست. غ
- ۷۳- سلسله موجودات معلول نیازمند موجودی است که خودش معلول نباشد و برخورد تکیه نماید.
- ۷۴- در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نسبت و علت چسزهای دیگرند. غ
- ۷۵- هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، معلولی مقدم بر خود دارد که به او وجود می دهد. غ
- ۷۶- اگر سلسله علت ها بخواند تا بی نهایت پیش رود، یعنی منتهی به علتی نشود که معلول دیگری نباشد « تسلسل علل متناهی » پیش می آید و چنین چیزی هم محال نیست. غ
- ۷۷- سلسله علت های این جهان منتهی به علتی می شود که خودش نیازمند به علت نیست. ص
- ۷۸- ابن سینا با اینکه برهان فارابی درست و کامل نمی داند، اما می کوشد با استفاده از دو مفهوم وجوب و امکان برهان کامل تری ارائه کند. غ
- ۷۹- از نظر فارابی وقتی به موجودات این جهان نگاه می کنیم، می بینیم که این موجودان در ذات خود نسبت به وجود وعدم (بودن و نبودن) مساوی نیستند و نمی توانند هم باشند و هم نباشند. غ
- ۸۰- ممکن الوجود های بالذات ، برای اینکه از تساوی میان وجود وعدم در آیند نیازمند علتی هستند که واجب الوجود بالذات باشد. ص
- ۸۱- واجب الوجود بالذات ؛ یعنی موجودی که وجود، ذاتی اوست و از او جدا نمی شود. ص
- ۸۲- موجودات این جهان به واجب الوجودی وابسته اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. ص
- ۸۳- بنابراین فارابی ، اشیای جهان ، چه کل آنها رابه عنوان یک مجموعه در نظر بگیریم وجه به فرد فرد آنها توجه کنیم چون ذاتا واجب الوجود اند به واجب الوجود بالذات نیاز ندارند. غ
- ۸۴- اشیای این جهان « واجب الوجود بالغیر » هستند. ص
- ۸۵- واجب الوجود بالذات ، همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت ندارد و این ضرورت، از ناحیه خود او نیست بلکه از ناحیه یک امر بیرونی است. غ
- ۸۶- ابن سینا می گوید که واجب الوجود بر دو قسم است: ۱- واجب الوجود بالذات ۲- واجب الوجود بالغیر ص
- ۸۷- پیام اصلی ابن سینا و پیروان او: موجودات جهان بر حسب ذات خود واجب الوجودند اما از این حیث که اکنون موجودند، « واجب الوجود بالذات اند » و یعنی از « واجب الوجود بالذات » نشئت گرفته اند. غ
- ۸۸- فلاسفه بعد از ابن سینا، هم در جهان اسلام و هم در اروپا، بیان وی در اثبات واجب الوجود را برهانی قوی یافتند و آن را « برهان فقری » نامیده اند. غ
- ۸۹- توماس آکوئیناس که در بحث مغایرت وجود و ماهیت از ابن سینا تبعیت کرده بود، این برهان را نیز در اروپا گسترش داد و مورد قبول بسیاری قرار گرفت. ص
- ۹۰- در جهان اسلام فلاسفه ای مانند بهمنیار، خواجه نصیر الدین طوسی ، میر داماد و شیخ بهایی از برهان ابن سینا استفاده نکرده اند و در رد آن به تبیین و توضیح پرداختند. غ
- ۹۱- ملاصدرا ی شیرازی، مشهور به صدر المتالهین در عهد صفویه می زیست. ص
- ۹۲- ملاصدرا بر اساس مبانی فلسفی خود، استدلال ابن سینا را ارتقا بخشید . ص
- ۹۳- ملا صدر ادرار تقا برهان ابن سینا توضیح داد که : همه موجودات و واقعیات جهان، عین وابستگی و نیاز هستند و وابستگی) و «نیاز به غیر» سراسر وجود آنها را فرا گرفته است. ص
- ۹۴- ملا صدرا وابسته و نیازمندی موجودات جهان را « امکان فقری » نامید . ص

- ۹۵- ابن سینا می گوید: به موجودات پیرامونمان که نگاه می کنیم، می بینیم که وجودشان عین وابستگی و نیاز به دیگری است. غ
- ۹۶- موجودات وابسته و نیازمند باید به وجودی متصل باند که آن موجود در ذات خود، نیازی به غیر نداشته باشد. ص
- ۹۷- از نظر فارابی وجود دو گونه است: ۱- وجود بی نیاز و غیر وابسته ۲- وجودهای نیازمند و وابسته غ
- ۹۸- طبق نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی» جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ استقلالی ندارد. غ
- ۹۹- طبق دیدگاه ملاصدرا: اگر ذات الهی، آنی پرتو عنایت خویش را بازگیرد، کل موجودات نابود می گردند و نور وجود آنها خاموش می شود. ص
- ۱۰۰- فلاسفه مسلمان، در کنار اثبات وجود خدا و اعتقاد به او، تاثیر این اعتقاد در زندگی انسان و نقش آن در معنابخشی به حیات نپرداخته اند. غ
- ۱۰۱- در مقام مثال، فلاسفه مسلمان اعتقاد به وجود خدا و تاثیر آن در حیات معنوی و اجتماعی انسان را شبیه به پذیرش وجود آب و نقش آن در حیات جسمانی بشر می دانند. ص
- ۱۰۲- موضوع خدائین گونه است؛ که ابتدا وجود خدا را از طریق عقل و تفکر و اندیشه باید پذیرفت سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی معنادار و متعالی را سامان داد. ص
- ۱۰۳- وقتی اعتقاد به خدا می تواند معنا دهد و انسان را وارد مرتبه ای برتر از زندگی کند که واقعا او را از یک راه معقول و درست درک کرده و پذیرفته باشد. ص
- ۱۰۴- از نظر یک فیلسوف غیر الهی، پذیرش وجود خداوند با صفاتی که دارد، به انسان این امکان را می دهد که بتواند معیارهای یک زندگی معنادار را به دست آورد. ص
- ۱۰۵- اولین معیار یک زندگی معنادار جهان را غایتمند یافتن و این غایتمندی را توضیح دادن است. ص
- ۱۰۶- شناخت انسان به موجودی هدفمند و تشخیص این هدف، از جمله معیارهای زندگی معنادار است. ص
- ۱۰۷- از نظر فیلسوف الهی، قائل شدن گرایشی به خیر و زیبایی و دانستن این که این خیر و زیبایی یک امر خیالی نیست بلکه در یک حقیقت متعالی وجود دارد از معیارهای زندگی متعالی است. ص
- ۱۰۸- آرمان های مقدس و فراتر از از زندگی مادی معتبر و درست دانستن، از جمله معیارهای زندگی معنادار نیست. غ
- ۱۰۹- احساس تعهد و مسئولیت در برابر یک وجود متعالی، از جمله معیارهای زندگی معنادار است. ص
- ۱۱۰- اگر فیلسوفی نتواند وجود خدا را اثبات کند، حداقل امکان پذیرش معیارهای زندگی معنادار را از دست نمی دهد. غ
- ۱۱۱- فارابی در رساله ای که درباره عشق نوشته، معیارهای زندگی معنادار را نشان داده است. غ
- ۱۱۲- از نظر ابن سینا، هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجود خود، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است. ص
- ۱۱۳- از نظر فارابی، همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم. غ
- ۱۱۴- ابن سینا می گوید: به واسطه حقیقت وجود و بر حسب فطرت خود از بیدی ها گریزان هستند. ص
- ۱۱۵- ابن سینا معتقد است که عشق و محبت میان انسان و جهان از جاذبه عشق الهی ناشی می شود. ص

سؤالات کوتاه پاسخ

- ۱۱۶- به اعتقاد سهروردی، حکیمان قبل از باستان در ایران، خدا را چه می نامیدند؟ نور الانوار
- ۱۱۷- به اعتقاد سهروردی حکیمان قبل از باستان در ایران علاوه بر حکمت با چه علمی آشنا بودند؟ عرفان
- ۱۱۸- بحث فیلسوف تاجه وقتی فلسفی است؟ تا وقتی که از روش فلسفه، یعنی استدلال عقلی استفاده کند و نتایج تفکر خود را به صورت استدلالی عرضه نماید.
- ۱۱۹- دکارت و کانت با چه روشی وجود را اثبات کردند؟ باروش فلسفی
- ۱۲۰- فیلسوف بر چه اساس نظرات خود را بیان می کند و از عقیده خود دفاع کند؟ قواعد فلسفی
- ۱۲۱- کدام گروه از فلاسفه به این نتیجه رسیده بودند که وجود خدا را نمی توان از طریق عقل و استدلال عقلی اثبات کرد؟ برخی از فلاسفه اروپایی
- ۱۲۲- کدام فیلسوف مسلمان، علاوه بر قبول برهان های ارسطو، برهانی بروجود خدا ارائه می کند که مبتنی بر محال بودن تسلسل نامتناهی علت هاست؟ فارابی

- ۱۲۳- اگر تعداد علت ها بخواهد تایی نهایت باشد، به چه معناست؟ به معنی آن است که باید بی نهایت پدیده موجود باشد ثانویت به معلول پیش روی ما برسد و چنین چیزی امکان پذیر نیست.
- ۱۲۴- طبق برهان فارابی بر اثبات وجود خدا، اشیا پیرامون وجودشان را از کجا می گیرند؟ وجودشان از خودشان نیست و معلول چیزهای دیگرند.
- ۱۲۵- طبق برهان فارابی، هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، چه چیزی مقدم بر خود دارد و به او چه می دهد؟ علت- وجود
- ۱۲۶- چگونه تسلسل علل نامتناهی پیش می آید؟ اگر سلسله علت بخواهد تایی نهایت برود یعنی منتهی به علتی شود که معلول دیگری نباشد تسلسل علل نامتناهی پیش می آید.
- ۱۲۷- ابن سینا ضمن درست و کامل دانستن برهان ابن سینا کوشید با استفاده از کدام مفاهیم برهان کامل تری ارائه کند؟ وجوب و امکان
- ۱۲۸- طبق برهان ابن سینا موجودات این جهان ذاتا چگونه وجودی داند؟ ممکن الوجود
- ۱۲۹- طبق برهان ابن سینا موجودات این جهان در ذات خود نسبت به وجود و عدم چه حالتی دارند؟ تساوی
- ۱۳۰- طبق برهان ابن سینا ممکن الوجود بالذات بر خروج از حالت تساوی میان وجود و عدم، نیازمند چه وجودی هستند؟ واجب الوجود بالذات
- ۱۳۱- منظور از واجب الوجود بالذات چیست؟ یعنی موجودی که وجود، ذاتی اوست و از او جدا نمی شود.
- ۱۳۲- طبق برهان ابن سینا اشیا این جهان چه نوع واجب الوجودی هستند؟ واجب الوجود بالغیر
- ۱۳۳- وجود برای واجب الوجود بالذات چه حالتی دارد و آن از کجا دارد؟ وجود برایش ضرورت دارد و این ضرورت، از ناحیه خود آن ذات است نه از ناحیه یک امر بیرونی
- ۱۳۴- ابن سینا نتیجه می گیرد که واجب الوجود چند نوع است؟ دو نوع: ۱- واجب الوجود بالذات ۲- واجب الوجود بالغیر
- ۱۳۵- در پیام اصلی ابن سینا و پیروان او موجودات جهان که اکنون واجب الوجود بالغیرند از کجا نشئت گرفته اند؟ واجب الوجود بالذات
- ۱۳۶- فلاسفه بعد از ابن سینا، هم در جهان اسلام و هم در اروپا، بیان وی در اثبات واجب الوجود را برهانی بسیار قوی یافته و آن را چه نامیدند؟ برهان وجوب و امکان
- ۱۳۷- کدام فیلسوف اروپایی از برهان (وجوب و امکان) ابن سینا تبعیت کرد و آن را در اروپا گسترش داد؟ توماس آکوئیناس
- ۱۳۸- توماس آکوئیناس در کدام بحث از ابن سینا تبعیت کرد؟ مغایرت وجود و ماهیت
- ۱۳۹- در جهان اسلام کدام فلاسفه از برهان وجوب و امکان ابن سینا استفاده کرده و به تبیین و توضیح آن پرداختند؟ بهمنیار، خواجه نصیر الدین طوسی، میرداماد و شیخ بهایی
- ۱۴۰- صدرالمتألهین شهرت کدام فیلسوف مسلمان ایرانی است؟ ملاصدرای شیرازی
- ۱۴۱- ملاصدرای بر اساس مبانی فلسفی خود، استدلال کدام فیلسوف را ارتقا بخشید و توضیح داد که همه موجودات و واقعیات جهان، عین وابستگی و نیاز هستند؟ ابن سینا
- ۱۴۲- ملاصدرای شیرازی، وابستگی و نیاز موجودات و واقعیات جهان را چه نامید؟ امکان فقری
- ۱۴۳- طبق دیدگاه ملاصدرای، وجود چندگونه است؟ دو گونه: ۱- وجوب بی نیاز و غیر وابسته ۲- وجودهای نیازمند و وابسته
- ۱۴۴- طبق نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی» جهان هستی وجودی است؟ یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ گونه استقلالی ندارد.
- ۱۴۵- فلاسفه مسلمان، در کنار اثبات وجود خدا و اعتقاد به او، به چه چیزی پرداخته اند؟ به تاثیر این اعتقاد در زندگی انسان و نقش آن در معنابخشی به حیات
- ۱۴۶- در مقام مثال، فلاسفه مسلمان، اعتقاد به وجود خدا و تاثیر آن در حیات معنوی و اجتماعی انسان شبیه به پذیرش وجود چه چیزی دانسته اند؟ وجود آب و نقش آن در حیات جسمانی بشر
- ۱۴۷- در مقام مثال، فلاسفه مسلمان، اعتقاد به وجود خدا و تاثیر آن را در چه جنبه حیات انسان شبیه به پذیرش وجود آب برای حیات جسمانی دانسته اند؟ حیات معنوی و اجتماعی
- ۱۴۸- چه موقع اعتقاد به خدا می تواند به زندگی معنا دهد و انسان را وارد مرتبه ای برتر از زندگی کند؟ زمانی که واقعا او را از یک راه معقول و درست درک کرده و پذیرفته باشد.

- ۱۴۹- از نظر یک فیلسوف الهی، پذیرش وجود خداوند با صفتی که دارد، به اتسان چه امکانی می دهد؟ این امکان را می دهد که بتواند معیارهای یک زندگی معنادار را به دست آورد.
- ۱۵۰- طبق نظر ابن سینا در رساله ای که درباره عشق نوشته، ممکنات به واسطه چه چیزی همیشه مشتاق کمالات و خیرات هستند؟ به واسطه حقیقت وجود خود
- ۱۵۱- الف) ابن سینا سبب بقای ممکنات و مخلوقات را چه می داند ب) و آن را چه نامیده است؟ الف) اشتیاق ذاتی و ذوق فطری - ب) عشق
- ۱۵۲- ابن سینا در رساله ای که درباره عشق نوشته است، عشق را چگونه تعریف می کند؟ اشتیاق ذاتی و ذوق فطری که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم.
- ۱۵۳- برهان ابن سینا برای اثبات واجب الوجود بالذات را نام ببرید؟ برهان وجوب و امکان
- ۱۵۴- از نظر ابن سینا ممکن الوجود بالذات برای اینکه از حالت تساوی میان وجود و عدم درآید و وجود شود نیازمند چیست؟ نیازمند واجب الوجود بالذات است، موجودی که وجود ذاتی او باشد.
- ۱۵۵- براساس برهان وجوب و امکان ابن سینا، موجودات این جهان به چه چیزی وابسته اند؟ به واجب الوجود بالذات
- ۱۵۶- فلاسفه مسلمان وجود خداوند تأثیر آن در حیات انسانی را شبیه به چه چیزی دانسته اند؟ شبیه به وجود آب و نقش آن در حیات جسمانی
- ۱۵۷- از نظر ابن سینا عشق و محبت میان جهان از چه چیزی ناشی می شود؟ جاذبه ی عشق الهی
- ۱۵۸- از نظر یک فیلسوف الهی، پذیرش وجود خداوند با صفتی که دارد، چه تأثیری می تواند بر فیلسوف داشته باشد؟ به فیلسوف این امکان را میدهد که بتواند معیارهای یک زندگی معنادار را به دست آورد.
- ۱۵۹- از نظر فیلسوف الهی یک فیلسوف چه هنگام امکان پذیرش معیارهای یک زندگی معنا دار را از دست می دهد؟ اگر فیلسوفی نتواند وجود خدا را اثبات کند. امکان پذیرش معیارهای یک زندگی معنا دار را از دست می دهد.

سوالات تشریحی

- ۱۶۰- سهروردی فیلسوف بزرگ دوره اسلامی، درباره دیدگاه حکیمان قبل از باستان در ایران چه بیانی دارند؟ معتقد است که حکیمانی می زیسته اند که علاوه بر حکمت، با عرفان نیز آشنا بوده و خداوند را نور هستی می دانستند که با پرتو و اشراق خود پدیده ها را خلق می کند و ظاهر می سازد. آنان خداوند را نور الانوار می نامیدند.
- ۱۶۱- چرا طبق بیان فارابی تسلسل علت ها محال است؟ زیرا اگر سلسله علت ها بخواهد تا بی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد، بدین معناست که آغاز و ابتدایی در کار نباشد؛ و در این صورت اصلاً چیزی پدید نمی آید تا نوبت به معلولی برسد که اکنون پیش روی ماست
- ۱۶۲- معنی این بیان فلاسفه مسلمان که موضوع پذیرش وجود خدا شبیه واقعی دانستن وجود آب و پی بردن به آن از طریق حواس و رفع نیاز تشنگی است، نه توهمی و خیالی را توضیح دهید؟ یعنی ابتدا باید وجود خدا را از طریق عقل و تفکر و اندیشه پذیرفت و سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی معنادار و متعالی را سامان داد.
- ۱۶۳- بیان فارابی را در اثبات وجود خدا را بنویسید؟ (برهان تسلسل علل نامتناهی را توضیح دهید؟) (برهان فارابی در اثبات وجود خدا «برهان تسلسل علل نامتناهی محال است را توضیح دهید؟»)
- الف) در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول چیزهای دیگرند.
- ب) هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می دهد.
- ج) اگر معلولی که اکنون موجود است علتی داشته باشد که آن علت هم خودش معلول باشد، به ناچار، این معلول هم علت دیگری دارد. حال اگر این علت دوم هم معلول باشد، برای موجود شدن به علت سوم نیاز دارد. حال اگر سلسله علت ها بخواهد تا بی نهایت پیش برود، یعنی منتهی به علتی نشود که معلول دیگری نباشد، «تسلسل علل نامتناهی» پیش می آید و چنین چیزی هم محال است. پس سلسله علت های این جهان منتهی به علتی می شود که خودش نیازمند به علت نیست.
- ۱۶۴- تسلسل علل نامتناهی محال است را با ذکر مثالی توضیح دهید؟ (با ذکر مثالی توضیح دهید که چگونه اگر تعداد علت ها تا بی نهایت باشد، به معنی آن است که باید بی نهایت پدیده موجود باشد تا نوبت به معلول پیش روی نرسد و چنین چیزی امکان پذیر نیست؟) شخصی می

خواهد تعدادی آجر رابه صورت مایل وباتکیه یکی بردیگری، روی یک سطح صاف بچیند. برای این کار، ابتدا یک ستون عمودی روی زمین نصب می کند و آجر اول رابه صورت مایل به آن تکیه می دهد. آنم گاه آجر روم رابه آجر اول تکیه میدهد وبقیه آجرها رابه همین ترتیب می چیند. دراین میان ، اگرکسی بگوید به آن ستون ثابت نیازی نیست ، عملا نمی تواند هیچ سلسله ای ازآجرهای مایل را روی زمین قراردهد وچنین سلسله ای ازآجرها تشکیل نخواهدشد.

۱۶۵- برهان وجوب و امکان این سینا دراثبات وجود خدا راتوضیح دهید؟

(۱) وقتی به موجودات این جهان نگاه می کنیم، می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود وعدم (بودن ونبودن) مساوی اند؛ هم می توانند باشند وهم می توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتا ممکن الوجودند.

(۲) ممکن الوجودی های بالذات ، برای اینکه ازتساوی میان وجود وعدم درآیند و وجود برای آنهاضروری گردد و موجود شوند، نیازمند علتی هستند که خودش ممکن الوجود نباشد بلکه واجب الوجود بالذات باشد؛ یعنی موجودی که .جود ، ذاتی اوست واز او جدا نمی شود.

(۳) پس ، موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده وپدید آورده است.

۱۶۶- توضیح دهید طبق برهان ابن سینا موجودات این جهان چگونه واجب الوجود بالغیرند؟ اشیای جهان چه تعداد آنها محدود باشد وچه نامحدود، چه کل آنها را به عنوان یک مجموعه درنظر بگیریم وچه به فرد آنها توجه کنیم، چون ذاتا ممکن الوجودند، برای موجود شدن به واجب الوجود بالذات نیازدارند. این واجب الوجود آنها را ازحالت امکانی خارج می کند و وجود را برای آنها ضروری و واجب می سازد بنابراین اشیای جهان « واجب الوجودبالغیر» هستند.

۱۶۷- پیام اصلی ابن سینا وپیروان او چیست؟ موجودات جهان برحسب ذات خود ممکن الوجودنداما ازاین حیث که اکنون موجودند، واجب الوجود بالغیرند؛ یعنی ازواجب الوجودبالذات « نشئت گرفته اند.

۱۶۸- برهان امکان فقری ملاصدرا را توضیح دهید؟(ملاصدرا برهان امکان فقری خور دراثبات وجود خدا چگونه تنظیم نموده است؟(استدلال ملاصدرا دراثبات وجود خدا رابیان کنید؟)

(۱) به موجودات پیرامونمان که نگاه می کنیم، می بینیم که وجودشان عین وابستگی ونیاز به دیگری است.

(۲) موجودات وابسته ونیازمند باید به وجودی متصل باشند که آن موجود در ذات خودف نیازی به غیر نداشته باشد.

(۳) پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی نیاز و غیر وابسته هستند.

۱۶۹- میان امکان یا عدم امکان اثبات وجود خداوند، چه تفاوتی بین نگرش برخی فیلسوفان اروپایی وفیلسوفان اسلامی وجود دارد؟ برخی از فلاسفه اروپایی به این نتیجه رسیده بودند که وجود خدا را نمی توان ازطریق عقل واستدلال عقلی اثبات کرد. برخلاف فلاسفه اروپایی ، فیلسوفان مسلمان، از فارابی تا ملاصدرا وفلاسفه معاصر، به این نتیجه رسیدند که اثبات وجود خدا ازطریق استدلال عقلی امکان پذیر است.

۱۷۰- معیارهای یک زندگی معنادار ازنظر یک فیلسوف الهی رابنویسید؟ ۱- جهان راغایتمند بیابدوآن را توضیح دهد۲- انسان راموجودی هدفمندبشناسد واین هدف رامشخص کند.۳- برای انسان گرایشی به خیر وزیبایی قائل شودوبداند که این خیر وزیبایی یک امر خیالی نیست، بلکه دریک حقیقت متعالی(یعنی خدا) وجود دارد. ۴- آرمان های مقدس وفراتر از زندگی مادی رامعتبر ودرست بداند. ۵- دربرابر یک وجود متعالی وبرتر احساس تعهد ومسئولیت نماید.

۱۷۱- ازنظر ابن سینا عشق ومحبت میان انسان وجهان ازچه چیزی ناشی می شود؟ ابن سینا معتقد است که عشق ومحبت میان انسان وجهان ازجاذبه عشق الهی ناشی می شود که درکنه وذات جهان هستی به امانت نهاده شده است.

سوالات درس هفتم(عقل در فلسفه - قسمت اول)

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱- مفهوم «دین» مارابه یاد«.....» می اندازد ومفهوم «عرفان» ، «.....و.....» راتداعی می کند. ایمان- شهودوعشق